

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József királyi herceg-utca 1.
(Bika-héhráz.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRTI ÚJSÁG

Egyes szám ára: 4 oldalas 1 pengő
6 oldalas 1.50, 8 oldalas 2 pengő.

Három emlékmű

Három impozáns, új emlékmű-re tűz le májól fogva a májusi nap. Elkészült és ma kerül ünnepléses leleplezésre a szovjet hadsereg hősi halált halt tisztjeinek, a Vörös Hadsereg összes hősi halottainak és a szovjet repülőbiztonság emlékműve a város három szép terén.

A diadalmas Vörös Hadsereg kegyeletos emlékkönyvében öszinte és hálátelt szívvel osztozik a debreceni szabadságszerető társadalom. Hogyne, hiszen azok, kik vértüket ontották és életüket áldozták magyar földön az emberrentő, békebontó fasizmus leküzdésében, egyidejűleg a magyar nemzet szabadságát szolgálták. Azt a szent ügyet, melyért jó magyarok is annyi vért áldoztak évszázadokon át, de a magyar sors végetes rendeltetése volt, hogy tartásn soha ki nem vették. Annak a hatalmas népnek, a szovjet nemzetnek segítségére volt szükség, amellyel szembe állította ideiglenesen a magyar népet egy botor, rövidlátó politika. A német érdekekért, a magyar életfelfogással homlok-egyenest ellenkező világnézet érvényesüléséért kergették a magyar népet háborúba azokkal a hatalmakkal szemben, melyek az emberi szabadságát, a népek békés együttélését, a demokratikus elveket tűzték zászlajukra.

A magyar nemzet legjobbjai és a magyar nép széles rétegei tudták, hogy hol van a helyük, de egy vékony, kalandor és idegen lelkiségű réteg a német militarizmusnak kiszolgáltatta az országot. Mikor már minden elveszni látszott, akkor jött segítségünkre a szovjet hadsereg és meghozta a magyar nép számára a szabadságot.

Azoknak a szovjet hősöknek emléket hirdetik a három emlékmű, akik legdrágább kincsüket, életüket áldozták Magyarországon felszabadításért. Sokan közülük pihennek magyar földben. Hűlt hantvaik elvegyűlnek az édes magyar anyafölddel és azt a nagy kienyészítődést teremtik meg, melynek jegyében indult meg az új magyar élet.

A germán szolgák erőszaka magyar emberek kezébe adhatott fegyvert a közelmultban a szovjet nép ellen, de ezzel a harcral sohasem vállalt közösséget a magyar nép túlnyomó nagy többsége, csupán egy nemzetáruló csoport. A magyar nép tudta, hogy hol a helye, a magyar nép fiait még a rájuk kényszerített harc hevében sem táplálták gyűlöletet a szovjet nép iránt és mikor a felszabadulás megért a fettekre, megmutatták, hogy tudják mit kell tenniük saját nemzetük érdekében.

A magyar katonai tisztelettel és becsülettel viseltették a szovjet harcosok iránt akkor is, mikor a német militarizmus terrorja és saját vezetőinek rövidlátása szembeállították vele. A megbecsülés és tisztelet hatványozottan élt a magyar lelkekben most, mikor a nagy felszabadítását köszönhetjük a Vörös Hadsereg harcosainak.

A kegyelet és hála érzésével szállnak azok felé a szovjet hősök felé, akik életüket áldozták abban a küzdelemben, amely a német iga alól való felszabadulást eredményezte számunkra. A magyar sohasem volt hálátlan, a harcban elesettek iránti tisztelet

Májusi kiáltvány

Szövetségünk a munkáspártokkal vérben született. Fölmetszett ereinket át bugyorgott az ország vére, tékozlódott a magyar élet, messze csatatereken, idegen célokért. Fölsimítottuk a közös veszélyt! Kormányunkat halálos vakság verte meg, a történelem legelvetemültebb kalózáinak gályájához láncolták sorsunk csónakát. Mi már láttuk a kikerülhetetlen örvényt, munkások és polgárok egymásba fogóztunk a világviharban. Ezt az összefogást áldozataink vérével pecsételtük meg. A Bajcsy-Zsilinszky Endrék életét ugyanazok a hőhárkók oltották ki, akik a munkásság vértanúit lekasabolták.

Hisszük és valljuk: szövetségünk a munkáspártokkal nem a veszély óráiban kötött alkalmi egyesülés. Verszörződés ez, amelyet a honalapító Árpád kötétt valaha: akkor az urak, most az új honalapítók, a nép. A közös áldozatok jogán igényt tartunk egymás szilárd barátságára, erős karjára a következő évezredet át, az osztály nélküli társadalomban.

A német fasizmus a szabadság ellensége összenarancgolt testtel most hörgi, a végsőt. A népi Magyarország hadserege már csak a kegyelemdöféshez vonulhatott elő. Most dördülnek utolsó a fegyverek. Új áldott küzdelem kezdődik: a béke háborúja. Az építő munka hadjárata.

Ma a munka hadserege tartja hatalmas fölönulását mindenütt a világ szabad államaiban. Ezen a május 1-én mi is egytáborra olvadunk a munkásokkal, nem az internáló táborok drótsövénye mögött, nem a börtönkatakombák homályában többé, hanem nyíltan, szabadon menetelve, künn a ragyogó tavaszi fényárban.

A munka ünnepe a mi ünnepünk is, mint ahogy közös volt az üldözöttségünk, a véráldozatunk: jogot, biztonságot, kenyeret és tudást mindenhaldig vállalja ezt a verszövetséget. Semmi ármány nem fordíthat egymás ellen bennünket. Izmaink és értelmünk végső megfeszítésével ki akarjuk venni a részünket az országépítésből. Magyarhoz méltó életet akarunk: jogot, biztonságot, kenyeret és tudást minden hasznos élet számára. De csak azt tekintjük hasznos életnek, aki nem ismer különbséget munka és munka közt, s vállalja a testvériséget tettekben is: megosztja a rászorulókkal a maga bőségét mind anyagiakban, mind szellemiekben.

Kisgazdák, polgárok, iparosok, értelmiségiek: Csatlakozzatok újjongó szívvel a május elseji fölönuláshoz. Csattogjon együttemre Kossuth városának utcáin a népi Magyarország győzelmi menete.

A FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRT debreceni szervezete.

Mussolinit kivégezték, Hitler haldoklik

A szovjet csapatok már Berlin központjában harcolnak
Az amerikaiak elfoglalták Münchent és Velencét - Tito csapatai benyomultak Triesztbe - Olaszországban a szervezett német katonai erő teljesen megsemmisült

Mi van a német fegyverletétellel?

Valósággal száguldanak az események. Hétfőn reggel ez volt a helyzet:

A Vörös Hadsereg Berlin szívébe ért. Brit csapatok átkeltek az Elbán. Az amerikaiak Münchenben vannak, a németeket gyors iramban verik ki Olaszországból. A megölt Wehrmacht a teljes összeroppanás és vereség küszöbén áll. Mussolini halott, kivégezték, Hitler haldoklik.

A világ eközben feszült figyelemmel várja, hogy Himmler vajjon megismétli-e feltétel nélküli fegyverletételt iránti ajánlatát a Szovjetunió felé, vagy pedig rombadönti-e mindazt, ami még megmaradt Németországban és sok ezer családot taszít a nyomorúságba és tovább üldözi-e a halálba céltalanul a német katonák légióit.

San Franciscóban a szövetséges államférfiak Himmler legközelebbi lépésére várnak. A kon-

ferencia semmiféle ultimátumot, vagy ehhez hasonlót nem küldött Németországnak. Tudósítók rámutatnak, hogy ezt a helyzetet nem is követeli már meg. A szövetségesek eközben maximális erőfeszítéssel tovább folytatják a háborút mindaddig, míg csak feltétel nélkül le nem teszi Németországot a fegyvert.

A svéd vöröskereszt vezetője kinek útján Himmler békeajánlatát tette, ismét német megszállta területen tartózkodik, a németek és svájciak között megbeszélések folynak, a megbeszélések tárgyát még nem hozták nyilvánosságra. Himmlernek azt a jelentését, hogy Hitler haldoklik, különféle híresztelések követték, mely szerint a náci vezér már meg is halt. A hírek nagyrésze ellentmondó és egyiket sem erősítették meg.

Náci-Németország egykori urairól alig hallani, Göringről nincsen hír, mióta lemondott a

Luftwaffe főparancsnoki állásáról. Göbbels hallgat, Ribbentropnak és Funknak s társaiknak nyoma veszett. Néhányuk állítólag öngyilkos lett, úgy tudják, csak Himmlernek van még szerepe Németország ügyeinek intézésében és még Himmler van abban a helyzetben, hogy esetleg végre tudja hajtani Németország fegyverletételt.

Berlinben a szovjet csapatok már csak három központnyire voltak a város központjától, a Potsdamer Platztól.

Szovjet hadijelentés

A Szovjet Tudósító Iroda április 29-i hadműveleti jelentése: A 2. bjeloruszjai arevonalk csapatai folytatták támadásukat, elfoglalták Anklam, Friedland és Neubrandenburg városokat, fontos közlekedési csomópontokat s a mecklenburgi tartomány területére léptek.

Az 1. bjeloruszjai arevonalk csapatai folytatták Berlinben vívott utcai harcukat, elfoglalták a moabiti körzetet, az Anhalten Bahnhofot, valamint a város központi részében 177 háztöm-

ból. Berlinből északra az arevonalk csapatai harcok közepette elfoglalták több nagy községet.

Az 1. ukrainai arevonalk csapatai Berlin délnyugati részén folytatták utcai harcukat és elfoglalták a Wilhelmsdorf negyedét egészen a Berliner Strasseig és a Ringbahn számos állomását.

Berlintől délnyugatra az 1. bjeloruszjai és 1. ukrainai arevonalk csapatai befejezték a körülvárt német harcsoportok likvidálását. Csapataink ebben a körzetben több, mint 40.000 német katonát és tisztet ejtettek foglyul az elmúlt napok harcain során.

Csehszlovákia területén Brnótól (Brünnből) keletre második ukrainai arevonalk csapatai folytatva támadásukat, harcok közepette elfoglalták több helységet.

Legújabb

Moszkva, ápr. 30. A Vörös Hadsereg csapatai elfoglalták Moravska-Ostravát és Zsolnát

Lodon, ápr. 30. Meg nem erősített hírek szerint Hitler szívrohamban meghalt.

Bernardott, a Nemzetközi Vöröskereszt alelnöke Himmler újabb fegyverletételi ajánlatával ma este Svédországba repült

Amerikai csapatok teljesen elfoglalták Münchent.

A harcéri helyzet

Délután 5 órakor a helyzet a következő:

Dél-Németországban az amerikai csapatok tovább nyomultak előre. Münchenben, a náciizmus fellegvárában az utolsó ellenállási fészkeket tisztítják meg. Elfoglalták, a hírhedt müncheni sörcsarnokot, hol Hitler első puccsát szervezte meg. Münchenben 36.000 német fogoly került a szövetségesek kezére.

Magdeburgtól délre a 9. amerikai hadsereg találkozott szovjet csapatokkal. Ez már a második csatlakozás szovjet és amerikai csapatok között.

Milánót, az olasz fasizmus fészket amerikai haderők és olasz szabadságcsapatok teljesen birtokukba vették. Mussolinivel együtt 16 fasiszta főfunkcionáriust végeztek ki.

Az amerikai 8. hadsereg csapatai elfoglalták Velencét. Tito seregei benyomultak Triesztbe, Clark tábornok közölte, hogy Olaszországban minden szervezett német ellenállást megsemmisítették a szövetségesek.

Este hét órakor jelent London, hogy a szövetségesek Dachaut elfoglalták és az ottani koncentrációs táborból 36 ezer politikai foglyot kiszabadítottak. Az amerikai 9. hadsereg Wittenbergtől nyugatra kezelt fogott a szovjet erőkkel. A franciák Bregenznél átlettek az osztrák határt. Tito csapatai Triesztben utcai harcokat vívnak a még ellenálló németekkel.

A Tass-iroda a németek megadási terveiről

A párisi rádió közli, hogy a Tass szovjet hírközlő iroda szerint a német megadást a szövetségesek csak akkor fogadják el, ha azt a harmadik nagy szövetségesnek, a Szovjetunióknak is beenyújt-

Mussolini elfogatása és kivégzése

A milánói rádió jelentette, hogy olasz határőrök elfogták a Svájc felé menekülő fasisztákat, köztük Mussolini, Farinacci és Scorziát, akiket népbíróság elé állítottak és máris ki is végezték.

Mussolini és társai holtestét Milánó lefoglalásakor terén lettek közszemlére, ugyanúgy, mint ahogy napokkal ezelőtt a németek tették az olasz hazafiakkal.

Újabb jelentés szerint a kivégzettek közt volt Alessandro Pavolini, a fasisztapárt főtitkára; Scorza, a fasisztapárt titkára és Clara Petacci, Mussolini barátja. (MTI.)

Mussolini kivégzéséről még a következő részleteket jelentik: A bukott diktátort a Como partján fogták el, amint német egységében át akart jutni a határon. Olasz szabadságharcosok ráismertek és társaival, valamint vele utazó barátjával együtt elfogták. Mussolini és 16 fasiszta vezetőt, kiket a körvevő falvakban fogtak el, egy Como melletti faluban végezték ki az olasz szabadságharcosok. Holtestét Milánóba vitték és azon a téren, hol a múlt évben 11 szabadságharcost kivégezték a neofasiszták, felakasztották fejfelé lefelé. A holtestre táblát

lak. Még így is kérdéses az elfogatása, mert nem biztos, hogy Himmler minden ponton teljesíteni tudja a teljes megadásra vonatkozó követelményeket.

akasztották ezzel a felirattal: „Az igazság pallosa lesújtott a bűnösre.”

Nagy tömeg vette körül Mussolini hulláját. Sokan leköpdösttek és belerugtak. Egy idős asszony ötször beelőtt a holtestbe. „Őt fiamért”, mondotta, aztán tovább ment.

Az olasz kormány nyilatkozatot adott ki arról, hogy helyesleg vette tudomásul Mussolini kivégzését.

Ausztriában megalakult a kormány

Végre megalakult az ideiglenes osztrák kormány, melynek 6 szociáldemokrata, 3 kommunista, 3 keresztényszocialista és 2 pártokivüli tagja van. A kancellár: Karl Renner lett.

A franciaországi választások

Vasárnap zajlott le Franciaországban a községi választások. Az eredmény balrafordulást mutat. Párisban a kommunisták a szavazatok 36 százalékát nyerték el. A vidéken a radikálisok állták előretörtek. Lyonban polgármesterré választották újra Herriot-ot, ki csak nemrég szabadult ki a fogságból.

Takács Ferenc iparügyi miniszter nyersanyagokkal segíti Debrecent

Takács Ferenc iparügyi miniszter debreceni tartózkodását felhasználva Szendrey Sándor h. polgármester, az iparosság vezetője arra, hogy megbeszélést folytasson a Debrecenben lévő építési anyagok felhasználásának lehetőségéről. Az eredményről Szendrey Sándor ezeket mondta:

— Azokról az anyagokról van szó, amelyek a németek itt különböző rakartárakban, malomokban itt hagyták. Ezek felett a miniszter rendelkezett. A Debrecenben rombaesett házak felépítéséhez kértom ki az engedélyt az anyagok felhasználásához. A miniszter megígerte, azonnal intézkedik, hogy ezt a kérelmet teljesítsék.

— Ugyancsak megbeszéléseket folytattunk Debrecenbe való anyagszállítás lehetőségéről. Arra kértom a minisztert, hogy minden megkötöttség

nélkül 10 vagont adjanak, amelyeken anyagokat szállíthassunk Debrecenbe. Takács miniszter megígerte, hogy azonnal birtokba a kereskedelmi miniszterrel ezt a kérelmet is és mindent megtesz, hogy teljesítsék. Azt is megígerte, hogy amennyi építőanyagot csak lehet, eljuttat Debrecenbe. Kérésre előjegyzést vett a miniszter a segítségnyújtást vas és szeg tekintetében is. Miskolcon és környékén lehet szöveget kapni, de Debrecenben 80-90 P a szög ára feketén. A miniszter nagyon meglepte ez a bejelentésem és a fennálló nehézségek ellenére megígerte, hogy az árakban is igyekszik rendet teremteni.

Tájékoztattam a minisztert a közmunkásvitáról, átvetéleről is, részben elgondolásokat közöltem vele, amiket helyesnek tartott.

Készül az új közalkalmazotti fizetésrendelet

A Közalkalmazottak Szabvány Szakszervezete terveit nyújtotta be a pénzügyminisztériumba az új közalkalmazotti illetményekről. Ennek alapján dolgozzák most ki a rendeletet. A munkát megnehezíti, hogy a nyílások és németek nemcsak az ország pénzének nagy részét vitték el, hanem elhurcolták az egész illetményosztályt is. Ezen a téren már eddig is nagy hiány volt szakemberekben, most pedig a már leigazolt tisztviselőkkel újja kell szervezni az egész osztályt.

Az új rendeletben lényeges módosítások lesznek a réggel szemben. A régi kinevezési rendszerről fokozatosan áttérünk az automatikus előléptetés rendszerére. A szolgálati előléptetés három évenként történik. Természetesen a közalkalmazottak a

legbiztosabb minőségi rostán mennek át, nehogy arra nem valók jussanak előre az automatikus előléptetések során.

A reakció különösen rosszul fizette a kis közalkalmazottakat. A legáltalánosabb és legmagasabb fizetés közötti lényeges különbség volt a különbség. Most a létminimum 700 pengő, a legmagasabb illetmény körülbelül 4500 pengő lesz.

Májusban technikai nehézségek miatt az alkalmazottak még régi fizetéseiket kapják meg, de júniusban már az új illetményeket fogják folvosítani.

A legnagyobb gond a fedezet előteremtése. 1944-ben negyvenmillió közalkalmazottja volt Magyarországnak. Ez a szám most természetesen lényegesen lecsökkent, de még így is jóval felül lesz a százezeren.

A Magyar Rádió ma, május elsején az 549,5 méteres közep-hullámhosszon megkezdte adását. Az első nap másodát 12 órakor kezdik harangszóval, új hívójellel, azután Miklós Béla miniszterelnök beszél. Hírek után a munka ünnepét méltatják Tildy Zoltán, Rákosi Mátyás, Szakasits Árpád, Supka Géza, Kovács Imre és Kossa Isván. Zene- és magán számok között kiemelkedik Zilahy Lajos előadása, mely 5 órakor hangzik el.

MUNKA, REND, FEGYELEM!

Az iparügyi miniszter beszéde a debreceni ipartestület közgyűlésén

A debreceni ipartestület vasárnap tartotta folytatódó közgyűlését, melyen megjelent Takács Ferenc iparügyi miniszter is. Gacsárdi Mihály testületi elnök és Szabó Kálmán polgármester üdvözölte a minisztert.

Antalfy József és Deutsch Richárd felszólalása után Takács Ferenc iparügyi miniszter mondott nagy figyelemmel hallgatott beszédet.

— A hitlerizmustól örökölt — mondotta — rombadöntött Európát és feldúlt Magyarországot kaptunk, azonban nekünk ennek ellenére optimistáknak kell lennünk, mert megmaradt a legértékesebb, az emberi munkaerő. Vannak még értékeink a föld mélyében, melyeket munkával kell felszínre hoznunk. Nyersanyagellátás terén a jövőben nagy nehézségeink lesznek. Ne várjon az iparostársadalom mindent a kormánytól, hanem magától is eszelekedjék. Az Anyaghivatal a maga korrump rendszerrel megszűnik. A kormány megszabja az irányvonalakat, a többi ár az egyes szakosztályok közreműködésével fog majd becsületesen kialakulni. Az érvényi kezdeményezésre a kormány nagy súlyt helyez, azonban azt nem lehet tenni, amit ma a feketepiacon látnak. A kormány célja, hogy az áru a gyárból egyenesen a fogyasztóhoz jusson és ne négy-öt kézen menjen addig keresztül.

A tanoncenevelés kérdéséről kijelentette a miniszter, hogy a testi fenntartást ki fogják küszöbölteni. A tanonciskolákat az iparügyi minisztérium saját hatáskörébe öhajtja átvenni. Ezután az ipartestület szervezeti kérdéseivel foglalkozott a miniszter és hangsúlyozta, hogy az egyes szakosztályoknak az iparosság érdekeit kell képviselni. Ha az ország talpraáll, hátra van a legfontosabb feladat: az ország lakosságát megfelelő életviszonyokhoz kell juttatni. Demokrácia van, de nem helyes, hogy az iparosság az ipartestület kebelén belül pártpolitikával foglalkozik. Ez eltéríti az ipartestületet igazi célkitűzéseitől.

— Megjelent az igazolási eljárásról szóló rendelet, melynek minden iparos tartozik alávetni magát. Az iparos és munkás közötti viszonyoknak ezután jobb-nak, emberibbnek kell lennie. Nem ellenségként, vagy ellenfélként, hanem barátként egymás mellett kell állni a jövőben.

A miniszter végül felhívta az iparosság figyelmét három igen fontos dologra: munkára, rendre, fegyelmre. Kedvvel kell dolgozni az iparosságnak, mely érezze meg, hogy valóban szabaddá vált. Rendel kell tartani az egész vonalon és a kormány határozott szándéka, hogy fenntartja a munkafegyelmet. Aki ezt nem érti meg, az ellensége az iparosságnak. Mindhárom dolog elengedhetetlen feltétele annak, hogy országunk felépüljön a romokból.

A nagy tüsszel fogadott miniszteri beszéd után a közgyűlés napirendi ügyeket tárgyal.

8-10.000 ember dolgozott vasárnap a szemét eltakarításán

A vasárnapi munkamozgósítás csaknem teljes egészében sikerre vezetett. Végül Dózsa h. polgármester irányította az egész mozgalmat, melynek kivételében azonban, az előzetes megszervezésre már nem volt idő. Ennek ellenére vasúton 25 vagont, ezen kívül 300 szeker szemetet szállítottak ki a városból. Még háromszorosa tehát az a személmennyiség, amit a lakosság az udvarokon és utcákon elgázolt.

Mint Vég Dózsa h. polgármester kijelentette, a város lakosságának nagy része megértette, miről van szó és 8-10.000-ra tehető azok száma, akik a munkában résztvettek. Díszdíjat illeti Debrecen leányait és asszonyait, akik egész napon keresztül „férfiasan” helyt álltak ebben a nehéz munkában.

A tanonciskolákat az iparügyi minisztérium saját hatáskörébe öhajtja átvenni.

Ezután az ipartestület szervezeti kérdéseivel foglalkozott a miniszter és hangsúlyozta, hogy az egyes szakosztályoknak az iparosság érdekeit kell képviselni. Ha az ország talpraáll, hátra van a legfontosabb feladat: az ország lakosságát megfelelő életviszonyokhoz kell juttatni. Demokrácia van, de nem helyes, hogy az iparosság az ipartestület kebelén belül pártpolitikával foglalkozik. Ez eltéríti az ipartestületet igazi célkitűzéseitől.

— Megjelent az igazolási eljárásról szóló rendelet, melynek minden iparos tartozik alávetni magát. Az iparos és munkás közötti viszonyoknak ezután jobb-nak, emberibbnek kell lennie. Nem ellenségként, vagy ellenfélként, hanem barátként egymás mellett kell állni a jövőben.

A miniszter végül felhívta az iparosság figyelmét három igen fontos dologra: munkára, rendre, fegyelmre. Kedvvel kell dolgozni az iparosságnak, mely érezze meg, hogy valóban szabaddá vált. Rendel kell tartani az egész vonalon és a kormány határozott szándéka, hogy fenntartja a munkafegyelmet. Aki ezt nem érti meg, az ellensége az iparosságnak. Mindhárom dolog elengedhetetlen feltétele annak, hogy országunk felépüljön a romokból.

A nagy tüsszel fogadott miniszteri beszéd után a közgyűlés napirendi ügyeket tárgyal.

A Népbíróságok Országos Tanácsa soronkívül tárgyalja Szilády Gyula bűnügyét

A Népbíróságok Országos Tanácsa tegnap, április hó 30-án tárgyalta Szilády Gyula esendörözdes bűnügyét, akit — mint ismeretes — a debreceni népbíróság halálra ítélt. A Népbíróságok Országos Tanácsa indokoltan látta, hogy soronkívül tárgyalja le ezt az ügyet s így történt, hogy a debreceni tárgyalás után már öt nappal az iratok, az írásbafoglalt és elkészített ítélet-

tel együtt Budapesten a Népbíróságok Országos Tanácsa előtt fekszenek, amely a tárgyalást a bűnügy felülvizsgálatára azonnal ki is tűzte.

A bűnügyi iratoknak a visszakerése után Szilády Gyula előtt ki fogják nyomban hirdetni a felsőbb bíróság ítéletét s annak értelmében az ítélet is azonnal végrehajtásra kerül.

Itt az új postai díjzabás!

A posta vezetősége a minisztérium döntése alapján az eddigi belföldi postadíjzabás egyes tételét 1945 május hó 1-től módosította. Az újonnan életbelépő postadíjzabás főbb díjtételei a következők:

A levél bérmentési díja helyben 20 g-ig 50 f, vidékre 1 P, a levelezőlap új díja helybe 40 f, vidékre 60 f; a nyomtatvány bérmentési díja (beleértve az 5 üdvözölő szót meg nem haladó levelezőlapok díját) 20-ig 10 f.

A postautalványok díja a következőképpen alakul: 50 P-ig 50 fillér, 100 P-ig 1 P, 500 P-ig 2 P,

1000 P-ig 4 P.
Csékkbefizetések után a posta a következő díjakat szedi: 50 P-ig 30 f, 100 P-ig 60 f, 500 P-ig 1 P, 1000 P-ig 2 P, 1000 P-ön felül 3 pengő.

Az ajánlási díj helyben 1.50 P, vidékre 2 P.

Cukrot adok

szemeskávért, zsírért, vajért, mézért, mákért, dióért, kövér-libért, kacsaért. HATVAN-UTCA 42., IV. AJTÓ BALRA.

GELB MANÓ ANGOL—FRANCIA NŐI DIVAT szalon ismét a Hatvan-utca 6. szám alatt II. lépcső I. emelet 18. alatt megnyit.

PÁRTÉLET

Vásáry Pénzügyminiszter Debrecenben

Vásáry István dr. pénzügyminiszter szombton hivatalos ügyben Debrecenbe érkezett. A miniszter a tegnapi nap folyamán meglátogatta a Független Kisgazda Párt helyi szervezetét. Vásáry miniszter ma délután utazik vissza Budapestre.

A Független Kisgazda Párt ifjúsági szemínáriumának keretében 2-án délután 4 órakor dr. Lévy Zoltán párfőügyész tart. előadást „A Független Kisgazda Párt programja” címmel. A Párt ifjú tagjait felhívja, hogy az előadáson teljes számban jelenjenek meg.

A párt tagjai a május 1-i ünnepélyre reggel 9 órakor gyűlekeznek a párt helyiségében. Bika félelem.

Szalonnát adok egy drapp, vagy barna színű nadráért vagy anyagért Oláh Károly-u. 45.

Üzletünk vezetését személyesen átvettük. Hajfésítés, tartós hullám, kozmetika békébeli anyagokkal. Id. és ifj. Komáromi Józsefné

József kir. herceg-u. 3. sz. (Bika-bérlház.)

Veszek

kertészüveget, ablak- és képtüveget, tükröket, ezüst tárgyakat. — NAGYVÁRAD-U. 15.

Veszek

cukrot, mézet, mákot, diót, vajat, tojást. Drexler cukrász, Kossuth-u. 6. és 22.

BEDOLGOZÓ

nagymunkásokat felvesz KISS úriszabóság Alföldi palota

Sürgősen vennék

jókarban levő férfiszabó gépet, nagyjából zsíradékért és pénzért. Szathmári Béláné Bethlen-utca 12.

Cső bútor, ágy és éjjeli szekrény kapható

TÓTH GYULA vasúzetében Kossuth-u. 11. sz.

VILLANSZERELÉSI anyagokat, GRAMMOPHON alkatrészeket, MŰSZEREKET veszek. MAYER cég Kossuth-utca 13. sz.

BÚZÁT, ROZSOT ÁRPÁT, TENGERT a legmagasabb áron vásárolunk. HORTOBÁGY MŰMALOM

TYÚKSZEMVÁGÓ SZALON

Értesítem kedves vendégeimet, hogy a Bika-épületben a fürdő bejárat melletti üzletben gyógyvödőkür és manikűr-szalont nyitottam. Kérem a látogatásukat. Mély tisztelettel:

GÖDÉNY FERENC

a Bika-fürdő 22. éven át volt tyúkszemvágója.

A főispán és a polgármester eredményes tárgyalásokat folytattak a minisztériumokban

Öry István főispán és Szabó Kálmán polgármester néhány napig Budapesten tartozkodtak és fontos tárgyalásokat folytattak a minisztériumokban. Az eredményről Szabó Kálmán polgármester ezeket mondta munkatársainak:

Hosszabb megbeszélést folytattam a földművelésügyi miniszterrel, akitől ígéretet kaptam arra, hogy ha elveszik a város erdejét, a veszteségért valamilyen formában kárpótolást adnak. A városból 90.000 hold földet vesznek el, ebből 27.000 hold erdő. Feliratot intézünk a kormányhoz de ezenkívül minden minisztert személyesen is kértem támogatásra Debrecen kérését, mert a város háztartása nagy károkat szenved. De egyéb okból is szükséges Debrecen megsegítése, mert az erdő jövedelme kulturális, szociális célokra szolgált és így volt beállítva a költségvetésbe. Így támogatta a város a négyezer éves kollégiumot, a szegényházat a kórházakat, és más népjóléti intézményt. Ha kormány nem segít, a város kénytelen lesz mind ezt a

séglélyt beszüntetni.

A belügyminiszterrel tárgyalatok során városi közbiztonsági kérdések kerültek szóba. Erről még nem nyilatkozhatom, mert az egész ügy rendezés alatt áll. Javulni fog a közbiztonság.

A pénzügyminiszter úrral a város anyagi ügyeit és a pénzhányi kérdését beszéltem meg. A jóakaraton is túlméne támogatja a pénzügyminiszter Debrecen minden kérését.

Valentiny Agoston igazságügyminiszterrel arról beszéltem, milyen szigorítások történnek az igazoltatási eljárások során.

A kereskedelemügyi minisztériumban Pozsgai államtitkárral kamarai költségvetést, az ellátmányuk emelését, az iparügyi minisztériumban iparügyi kérdéseket, így a kéményseprési díjak, a tanonc- és mesterlevelek díjának emelését beszéltem meg.

A népjóléti minisztériumban Szabó István államtitkárral tárgyalunk a városot érdeklő kérdésekről. A négyezer budapesti tanácskozás csupa fontos és eredményes megbeszélések tölthették ki.

Megszigorították a népbírászkodást

Kiterjesztették a báborsú bűnök fogalmát. — Korlátozták a fellebbezést. — Új büntetésnem: kényszermunka

A népbíróságok rendelt módosítását már bejelentették az illetékes tényezők és az eddigi gyakorlati példák és tanulságok alapján most módosították is. Az igazságügyminiszter módosításai főbbek között a következőket tartalmazza:

Kitejeszti a báborsú bűn fogalmát: a visszacsatolt területek lakosságával való kegyetlenkedések, valamint azokra, akik bármilyen formában olyan tevékenységet fejtettek, vagy fejtenek ki, amely alkalmas a népek háború utáni békének, vagy együttműködésének meghiúsítására, megbontására, vagy nemzetközi viszály előidézésére.

Népellenes büntetett, aki nyilvánosan fasiszta irányzatot terjesztett, vagy a közlelőfogát faji, felekezeti gyűlölet elkeltesé, vagy ébrentartása céljából jelentős mértékben befolyásolta.

Népellenes büntetnek minősíti a rendelet azt, aki lasizista hatóságoknak adatokat nyújtott, mint besugó, aki tagként belépett a Volksbundba, aki demokráciellenes pártban tagságot vállalt, vagy tagként tevékenyen működött.

Népellenes bűnös az, aki nem jelenti fel azokat, akik tettesei, vagy részesei voltak emberek törvénytelen kivégzésének.

Büntetési tételben négyfajta főbüntetést állapít meg a főrendelet: halál, kényszermunkát, tegyházat és börtönt. Halál kiszabható minden 16 éven felüli egyénre.

Fellebbezés: háborús büntetéseiben csak az ügyész fellebbezhet sújyosításért. Népellenes büntetnéi csak az 5 éven felüli szabadságvesztés büntetésében lehet fellebbezni a vádlottnak.

Halálbüntetés esetén a népbíróság alakul át kegyelmi tanácsná, rögtön az ítélet kihirdetésekor és amennyiben úgy

határozott, hogy az elítélt kegyelemre nem méltó. — az ítéletet két órán belül végre kell hajtani. A halálbüntetés lehet kötélföldi és golyózási. A halálbüntetés zárt helyen hajtandó végre, de nyilvánosság kizárása nélkül.

Az új rendelet 1945 évi május 1-én lép életbe.

A népbírósági tanácsnak az eddigi 5 tagja helyett 6 tagja lesz, az új tag a szakszervezetek által kiküldött bírói tag, akinek egyenlő szavazata esetén szavazata döntőként veendő figyelembe.

A módosítás miatt a debreceni népbíróság által május 2-re kiűzött tárgyalásokat Tatay Zoltán és Almássy Márton ügyében el kellett halasztani, hogy a debreceni népbíróság is az új rendelet értelmében átszervezve folytathassa a működését.

Engedélyhez kötik az utazásokat

Budapesti jelentés szerint rövidesen rendelet jelenik meg, amely szerint engedélyhez kötik az utazásokat. Csak alapos indok alapján lehet utazni. Az utazási engedélyeket a rendőrkapitányság adják ki.

Örizetbe vették Bánsághy-Velcsov Györgyöt

Bánsághy Velcsov György országgyűlési képviselőt, a Turul bajtársi egyesület egyik vezetőjét Budapesten elfogták. Bánsághy Debrecenben is működött, mint ifjúsági vezér. Általában a Turul bajtársi egyesület vezetőit és tevékeny tagjait internalni fogják.

Kerékpár műszerész-szolgálatot azonnal telveszek MOLNÁR Csapó-u. 30.

Örizetbe vette a rendőrség dr. Láng Sándort, dr. Jáki Gyulát, Zilaby Sándort, Rékassy Lászlót

A debreceni rendőrség politikai osztálya a tegnapi napon újabb fasiszta és népellenes lényeseleményekkel gyanúsított egyéneket vett örizetbe.

Előállították a rendőrségre dr. Láng Sándor ny. tisztifőorvost, akit jobboldali tevékenységgel, fasiszta beállítottságú cikkek írásával vádolnak. — Örizetbe vették dr. Jáki Gyulát, a sebészeti klinika volt tanársegédjét, aki a közelmúltban tért haza. Jáki Gyulát németbarát, fasiszta viselkedéssel és népellenes magatartással vádolják. A feljelentések szerint rendelőjét német propagandaplakáttal rakta tele, a házkutatásoknál nyilvánvalóan karszallagot, horogkeresztet találtak lakásán. Megállapították, hogy Jáki Gyula sváb származású, azelőtt Jakk volt a neve.

Ugyanakkor örizetbe vették Zilaby Sándor adófőtisztet, aki a múlt évben Debrecen közellátási ügyosztályát vezette és nagymennyiségű élelmiszert elszállított a városból a vezetőbiztsági elmenekülésekor. — Előállították a rendőrségre Kerékgyártó Gyulát, a Világítási Vállalat helyettes igazgatóját, vitéz Szegedy Gyula munkatársát, dr. Borsi Béla nyiregyházi rendőrfelügyelőt, Gombos és Bíró Lászlót, akiknek ügyében megkezdte a vizsgálatot a rendőrség.

Hajdúnánásról jelentették a debreceni rendőrség politikai osztályának, hogy ott örizetbe vették Rékassy László detektívét, aki a debreceni rendőrségnél teljesített szolgálatot, erősen jobboldali beállítottságú egyén volt és az ellene beérkezett feljelentések szerint árdragálás című megüldött vizsgálat során több debreceni zsidó kereskedőt, a Csillag textiltest, Feldheim ékszerészt és másokat valósággal üldözött és nagyrésze volt azok tönkretelésében. Rékassy az ősszel Dunántúra menekült, ahonnan most London, szekeren tért haza Hajdúnánásra. A debreceni rendőrség politikai osztálya már detektívket küldött érte Hajdúnánásra és még a mai nap folyamán Debrecenbe kísérik.

Csikvári Győző és Horváth Ferenc nyilasterroristákat kivégezték

Szombaton reggel 8 ór körül Budapesten, a Markó-utcai fogház udvarán végrehajtották Csikvári Győző és Horváth Ferenc hirtelen nyilasterroristák a budapesti Népbíróságok által hozott halális ítéletet. Mind a két elítélt kegyelemért folyamosított a Nemzeti Főtanácshoz, amely azonban nem tartotta kegyelemre érdemesnek a két gonoszlevőt.

Dr. Major Ákos, a budapesti

Népbíróság elnöke pénteken kihirdette a két elítéltek, hogy kegyelmi kérvényüket elutasították és az ítéletet 24 órán belül végre fogják hajtani.

Mint ismeretes Csikvári bűnügyét még Debrecenben tárgyalta le a Népbíróságok Országos Tanácsa és helyben hagyta a budapesti Népbíróság ítéletét, amely Csikvári Győzőt halálra ítéte.

Szakértő ellenőroket javasol kiküldeni a termelőbizottság a termelés biztosítására

A termelési bizottság vasárnap délutáni gyűlést tartott, amelyen a Nemzeti Bizottság által kiküldött tagok, azok kivül a dűlőbiztosok is megjelentek. A gyűlésen VÉCH Dező helyettes polgármester elnököt, a gyűlés feladata — mondotta — tisztázni, miért nincs minden terület megművelve, bevetve Debrecen határában. A magyar nép érdeke, hogy ne tegyék tönkre a demokráciát és minden talpalatnyi földet bevessenek.

GÖNCZY József javasolja, hogy a nemzeti ellenőrzés kezdje és kóbozzák el azokat a traktorjait, akik szabotálnak. — KALLAI Sándor rámutat arra, hogy aki a nemzeti bizottság tagjait nem kellékeppen informálta és sokkal több termelési lehetőséget jelentett, az humbugszógot követelt el. A fuvarosokat sem rendszabályozták meg, pedig a fuvarosokat sokszor nem a közérdek vezeti. Vannak hibák a gazdatiszadalmában is, de ezeket át lehet hidalni. — HAJDU János szerint a traktorok nem működnek kellékeppen, kevesnek tartja a megművelt földet. Szerinte a termelőbizottság lanyhán kezelte és kezeli az ügyeket.

Dr. KÖNDÖR Imre javasolja, hogy a város azonnal, már hétfő reggeltől kezdve azonnal állítson munkába megfelelő fizetéssel teljhatalmú szakembert a traktorok, fuvarosok, kishazontérek ellenőrzésére. Három szakembert kiküldetését kéri erre az állásra. — VÉCH Dező helyesli Köndör indítványát, a város vezetősége is akart ilyen javaslattal jönni. — SKARA József szövegesen, hogy a gűli-halapi Zsuzsi-vonaton nagyarányú pálinkaszállítás folyik. Ellenőrzést sürget. — CSENCERI Miklós szerint a betakarított földet is meg kell művelni, elsősorban le kell törni a múltévi őszi tengerit, mert csak ezután lehet oda vetni. A fuvarosok visszaéléseit sorolja fel konkrét példákat említve. A gazdáknak megvan a jövedelmük, de igazvonójáság és felszerelés nincs elegendő. — DICKMANN Ignác a fuvarosok védelmét tartja elő. — MOLNÁR József szerint a termelőbizottságot felelősség terheli. A szükségesszerűség jogán kellett volna intézkedni. A le nem tört tengeri víz legyen, aki letöri. — ZABOS Gergely a dűlőbiztosok nehéz helyzetét ismeretli. A gazdák minden erővel dolgoznak, még az öt éves és kétéves gyermek is dolgozik az eke, állat mellett. Nem lehet a gazdákat a szabotálással vádolni. — JÁMBOR Ferenc a tanyai kapitányság átszervezését kéri. — KAPLONYI Mihály hasonló értelemben szíval fel. — GÖNCZY József újabb felszólalásában rámutat arra, hogy a szervezett géptulajdonosok mindent megtekint a minél eredményesebb szállítás érdekében. — SKARA József javasolja, hogy a termelőbizottság minden tagja mondjon le és új, hársos termelési bizottság alakuljon. — LOVASZ László kéri, hogy az egyéni sérelmeket

most ne tárgyalják, az elv: minden földet megművelni. Az eredményes termelés érdekében kötelezések minden traktortulajdonos, hogy május 31-ig 500 holdat műveljen meg, minden fuvaros lovaként 20 holdat, két loval 40 holdat. — Dr. SZABÓ Gyula tanácsnok kéri, hogy az adminisztrációt ne növeljék. A gazdák nagyrésze megette kötelességét. A megértést kell keresni, minden erőt a termelés szolgálatába kell állítani. — KALLAI Sándor elfogadja Köndör Imre javaslatát a szakértő ellenőrzők felállítására. 9 traktoroknál elég egy ellenőrző szakértő, de a feltekint, fuvarosoknál a nagy terület miatt kell olyan ember kiküldését kéri, aki megfelelő fizetést kap és más hivatalt nem is vállalhat. A termelési bizottság ezt el is fogadja. — CSENCERI Miklós ama kiegészítő javaslattal együtt, hogy a most felállítandó ellenőrző közegek az őszi betakarítás elvégzését is ellenőrzik. — HAJDU János szerint a mezőgazdasági helyzet nem rózsás, sok a mulasztás, sok a bevetetlen terület. Erélyes intézkedést sürget. — MOLNÁR József rámutat a termelőbizottság felelősségvonnasához. — JÁMBOR Ferenc sokatja a lovaként 20 hold kötelező megművelését. — M. TÓTH János felveti a kérdést, hogy május 1-én dolgozhatnak-e dolgozhatnak-e a gazdák, földművelők. Hajdu János, Vég Dező alpolgármester, Kallai Sándor szerint május 1-én általános munkaszünet, ezen a napon nem szabad dolgozni. — HARL Antal, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara képviselőjében a cukor-élelmiszer-üzem Debrecenbe szállítása érdekében kér támogatást. — KALLAI Sándor szerint Debrecen fogyasztókörzetsége érdeke, hogy cukor legyen. Szerinte a 20 hold megművelése ténylegként nem sok. A szabotálótok utólag is felelősségre lehet vonni. A termelési bizottság végül elfogadta azt a javaslatot, hogy a termelés ellenőrzésére azonnali hatállyal fizetéssel öt állást szervez, azokra szakembereket neveznek ki, akiknek felelősség mellett kell intézkedni, ellenőrizni, tanácsot szolgáltatni, azonkívül köteleznek minden traktortulajdonost, hogy május 31-ig 500 holdat, minden fuvarost, állattulajdonost, hogy lovaként 20 hold földet műveljen meg 31-ig, utólagos felelősségre vonat és traktor-, illetve állattulajdonos terhe mellett. A cukor-élelmiszer-üzem Debrecenbe való szállítása az Üzletvezetőséget és futóházat keresik meg.

KABÁTOK KOSZTÜMÖK izléses kivitelben **MÓZSIK LÁSZLÓ** női divattermében Vár-u. 4.

DEBRECZEN 3. OLDAL 1945. V. 1.

Evangélium - Demokrácia

Ezzel a címmel tartott előadást Juhász Nagy Sándor a kollégiumi oratórium termében. Előadása minden vonatkozásban a legnagyobb mértékű bizonyítéka volt annak, hogy előadó úgy a társadalomtudomány, mint a heológiai tudomány kiváló tudosa. Meggyőző szónoki erővel bizonyította be, hogy a demokrácia és a Jézus Krisztus evangélium oly egyenlő utakon halad, amelynek szétválását teljes lehetetlen.

Történelmi visszafüggetléssel mutatott rá, hogy a szocializmus soha nem volt ellentétes fogalom az evangéliummal. Előadása a legnagyobb mértékűen lekötötte a hallgatóság figyelmét. Nagy kar, hogy ezt a minden vonatkozásban értékes előadást — való zínüleg a vasárnapi közmunka miatt — kevés számú közönség hallgatta. Nagyon kívánatos volna, ha ez a tanulságos és a mai életben aktuális előadás nagyszámú hallgatóság előtt megismételtetnék.

Az előadást dr. Révész Imre ref. püspök vezette be és zárta be magasszónyával beszéddel. D—A.

Kenyérjegyek beváltása

A május 1-től érvényes kenyérjegyek közül a fehér színű papírra nyomott rendes fejadag kenyérvásárlásra jogosító jegyre egy szelvényre kétnapi fejadag vagyis 40 deka kenyér, a testi munkások részére kiadó narancssárga színű jegyre két napra 60 (hatvan) deka, a nehézteti munkások részére kiadóit sűrűsárga színű jegyre két napra 80 (nyolcvan) deka kenyér szolgáltatható ki.

Polgármester.

„PÉTERFIA“

MÁRKUS ZOLTÁN

tánciskolájában Péterfia-utca 30.

MA délután 3 órától

NAGY ÜNNEPI ÖSSZTÁNC

Holnap délután 5 órakor

KEZDŐ táncantallóval indul

GRÜNFELD LEOPOLD

faszénkereskedő hazakerkezett. Üzleti órák d. u. 2—4 óráig a régi helyen. Hatvan-u. 21. sz. Megmaradt áruimat kiárulsítom, köszönre és faszénre megrendelést felveszek.

PÉTER BÉLA

állatkereskedő cég

Budapest, VI., Eötvös-utca 4.

ÉRTESETI ÜZLETBARÁTAIT

ÉS ÜZLETFELEIT,

hogy ismét készségesen áll rendelkezésre mindenféle állat-és terményértékesítési ügyben. Minden tételt felvásárol. Termelési és hízalási szerződéseket köt. Előleget folyósít.

Varrógép és kerékpár

tökéletes javítását vállalom. Mindenemű alkatrészek raktáron. Molnár, Csapó-utca 30.

